

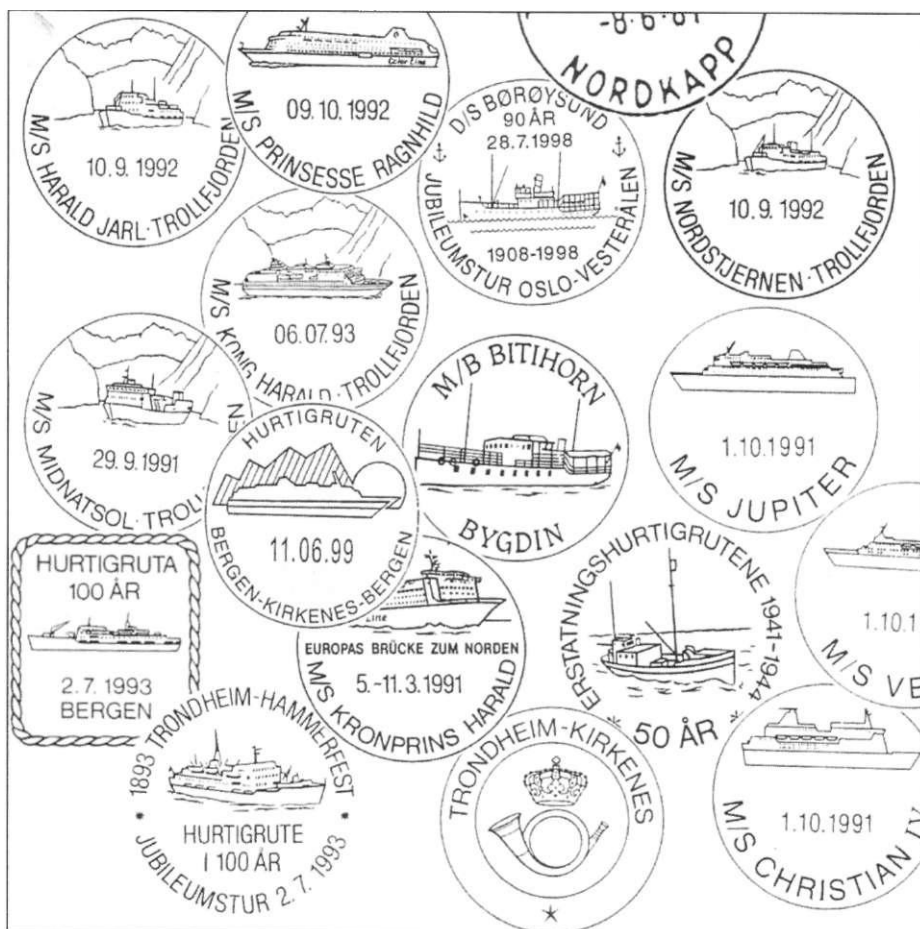
NOVIOPOSTA

Nummer 100

In dit nummer

De Hurtigruten

Machinestempels 8

Een aantal moderne stempels van de Hurtigruten

Redactie:

J. Mulder

J. Spijkerman

Fotografie:

W.A. v.d. Wagt

Basis ontwerp

L. Thijsen

Grafische vormgeving:

W. Resink

Expeditie:

F. Piers

Tolhuis 35-17

6537 NN Nijmegen

Tel. 024-3444208

De heer J. L. Spaargaren, die dit jaar de Jan Rijdsdijkprijs heeft gekregen.

Adressen

Bibliotheek

M.H.A.M. Jochoms, 1e Colonjes 3b
6662 DL Groesbeek, tel. 024-3241542

Uitleenadres catalogi

Mevr. Th.G. v. Hoogstraaten-v. Rijswijk,
Zebrastr. 18, 6531 TX Nijmegen,
tel. 024-3550895

Nederlandse FDC-dienst

H.J.W.H. de Vos, De Lingert 62-06
6605 DW Wijchen, tel. 024-6417236
Postbankrekening 4346530 t.n.v. Ned.
FDC-dienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Rondzenddienst

Algemene leiding.

H.A. Schreven, Broerdijk 142
6523 HE Nijmegen, tel. 024-3234430

Administratie:

G.L.P. Dezaire, Lankforst 52-14,
6538 KH Nijmegen, tel. 024-3446150.
Postbankrekening 2744133
t.n.v. Hoofd Rondzendingen "Noviopost"

Aanleveren / afwikkelingen Boekjes

M.C. Meeuwse, Diamantstraat 46
6534 WZ Nijmegen, tel. 024-3561965

Distributie wijk rondzendingen:

C. Knoop, Leuvenbroek 10-18 N
6546 XB Nijmegen, Tel. 024-3555606

J.L. Spaargaren, Hertstraat 5

6531 KL Nijmegen, tel. 024-3559693

Distributie Gerichte Rondzendingen Ned. en Overzee:

C. Knoop, Leuvenbroek 10-18 N
6546 XB Nijmegen, Tel. 024-3555606
c.knoop3@chello.nl

Distributie Gerichte Rondzendingen:

H.A. Schreven, Broerdijk 142
6523 HE Nijmegen, tel. 024-3234430

Ledenadministratie

J.H.A. Ebben, Jekerstraat 15
6542 RZ Nijmegen, tel. 024-3771648
E-mail: leden-noviopost@kpnplanet.nl

Redactie Novioposta

J. Mulder, Hazeleger 218,
5431 HT Cuijk, tel. 0485-314047
E-mail: redactie.novioposta@gmail.com

Nieuwtjesdienst Buitenland

G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Escharen, 0486-473868
Postbankrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST" Nijm.

Van de Redactie

In het vorige nummer schreven we al dat er het nodige zou gaan veranderen. Het resultaat is een kleurig nummer 100 geworden. Er zullen leden zijn die zeggen: "het laatste nummer dat ik gekregen heb is nummer 98", maar we hebben een proefdruk gehad met het nummer 99. Een beperkt aantal mensen hebben deze proefdruk gehad om commentaar te kunnen geven.

Niet alleen voor de leden zal het nieuwe formaat wennen zijn. De redactie zal ervaring moeten opdoen om een mooie opmaak te verzorgen.

Het nieuwe formaat heeft tot gevolg dat u even zult moeten zoeken waar alles nu staat. We zullen proberen alles een vaste plaats te geven.

Willem Resink heeft toegezegd in iedere uitgave een column te schrijven onder de titel "Willems Wondere Wereld".

Om de communicatie met de redactie te vereenvoudigen, is er een nieuw email adres gemaakt. Het is zo eenvoudig dat iedereen het kan onthouden:

redactie.novioposta@gmail.com

De sluitingsdatum voor bijdragen voor het volgende nummer is 23 mei 2008.

Postzegel en muntenhandel **H. ARENDZEN**
Kelfkensbos 32-33, 6511 TB Nijmegen
Tel: 024-3601502 Fax: 024-3602861

**I n k o o p
V e r k o o p
T a x a t i e
B e m i d d e l i n g**

Davo	Leuchtturm	Hartberger	Romund	Importa
Kabe	Safe	Lindner	Schaubek	
Borek	Michel	Philex	Yvert et Tellier	Numex
Motief	Zumstein	Zonnebloem	Stanley Gibbons	

Niet in voorraad zijnde artikelen leveren wij binnen 24 uur.

Grote voorraad filatelistische en numismatische artikelen

Restant aanbiedingen

Nieuwtjes abonnementen gehele wereld

INKOOP VAN ALLE GOUDEN EN ZILVEREN VOORWERPEN

Munten	Bestek	Penningen
Gebruiksvoorwerpen	Sieraden	Tandengoud

Openingstijden:

Ma	11.00	t/m	18.00	Uur	Do	9.30	t/m	21.00	Uur
Di, Wo, Vr	9.30	t/m	18.00	Uur	Za	9.30	t/m	17.00	Uur

Ruime parkeergelegenheid.

Kosteloze taxatie – Bij verkoop geldige legitimatie verplicht.

Programma 1e helft 2008

Op zondag 24 februari 2008 zal er een groots opgezette Postzegelmanifestatie voor oud en jong plaatsvinden in de evenementenhal "de Klif" in Oosterhout

Er is voorlichting over wat we wel en niet moeten doen om maar gezond te blijven en daar schijn je al jong mee te moeten beginnen. Op school kregen we gezondheidsvoorlichting en ook op andere manieren worden we gewaarschuwd niet te roken en geen alcohol te gebruiken, vooral radio en televisie hebben er nu veel aandacht voor over. We moeten ook op tijd naar bed, niet te veel eten en flink aan sport doen, dan kunnen we honderd worden.

Van mijn opa heb ik ooit een dik, oud boek gekregen. Het is een soort encyclopedie. Mijn grootvader las daarin, toen hij nog leefde, wat hij moest doen om gezond te blijven. Er staan vreemde adviezen in waar wij nu een beetje om lachen. Zoals: elke dag tien minuten op je tenen lopen om geen platvoeten te krijgen. Elk land en elke tijd had en heeft regels om gezond te blijven.

Gezondheidsvoorlichting is bedoeld om ons op het goede (gezonde) pad te helpen. Het heeft veel met opvoeding te maken. Als je jong bent, leer je je immers te gedragen en dat gedrag hou je meestal je leven lang. Logisch dat de voorlichters vooral hun best doen jonge mensen uit te leggen wat ze moeten doen om heel oud te worden.

Het is ook verdraaide maf als je op je dertiende gaat roken of drinken, verslaafd raakt aan de nicotine en op je vijftigste benauwd je laatste adem uitperst omdat je longkanker hebt opgelopen. Het is ook heel onnozel wanneer je voor je dertigste door het uitproberen van ver-slavende middelen je lichaam hebt opgebruikt. Wanneer je tijdig gewaarschuwd bent, kun je zelf een beslissing nemen. Meestal kiezen we er voor land en gelukkig te leven. Zonder sigaretten, alcohol of dope, maar met veel appels, winterpeen en sport. Er zijn ook mensen die willen dat we minder strip-verhalen lezen en weer anderen vinden dat televisie schadelijke invloed op de gezondheid heeft. Op den duur word je gek van voorlichting die brave, gezonde burgers van ons wil maken. Maar wie zegt ons dat al die regels waar we nu op allerlei manieren mee te maken hebben niet over vijftig jaar even wonderlijk zijn als die verhaaltjes in het boek van mijn opa? Veel

maart

- Vrijdag 7 maart, ledenavond
- Maandag 17 maart, (= 3de maandag) regionale ruilavond thema Scandinavië.
- Dinsdag 18 maart, middagbijeenkomst

april

- Vrijdag 4 april, ledenavond tevens kijkavond voor de kavel van de grote halfjaarlijkse veiling op 5 april.
- Zaterdag 5 april, de grote halfjaarlijkse veiling alleen voor leden, bezichtiging van de kavel tussen 10.30-12.00 uur.
- Aanvang van de veiling om 13.30 uur.
- Dinsdag 15 april, middagbijeenkomst.
- Maandag 28 april, regionale ruilavond thema Duitsland.

mei

- Vrijdag 9 mei, (= 2de vrijdag) ledenavond.
- Dinsdag 20 mei, middagbijeenkomst.
- Maandag 26 mei, regionale ruilavond thema Oostenrijk en Zwitserland,

juni

- Vrijdag 6 juni, ledenavond tevens veiling alle kavel in zet BOD. Als afsluiting van het seizoen is er een gratis presentieverloting waarbij iedere aanwezige een prijs ontvangt.
 - Dinsdag 17 juni, middagbijeenkomst.
 - Maandag 23 juni, regionale ruilavond thema Engeland en Gebieden.
- Alle bijeenkomsten vinden plaats in "de Klokketoren", Slotemaker de Bruineweg (hoek Muntweg), Nijmegen (tel. 024-3552649).
- Aanvang middagbijeenkomsten 14.30 uur, zaal open 14.00 uur.
- Regionale ruilavonden van 19.30 uur tot 22.00 uur.
- Aanvang gewone bijeenkomsten 20.00 uur, zaal open 19.00 uur.
- Op alle gewone bijeenkomsten is er een veiling met goede kavel. Daarnaast is er een presentie, bis en gewone verloting.

De bijeenkomsten van de jeugd zijn van 19.00 uur tot 20.30 uur op de vrijdagen 14 maart, 11 april, 9 mei en 13 juni 2008.

kwaad zal het niet kunnen, maar zulke voorschriften doen je steeds meer ver-landen om het eens heel anders te doen.

Waarom is er nu nooit eens een boek vol voorlichting waarin ze vertellen dat veel chocolade eten erg belangrijk is voor de ontwikkeling van de hersenen, dat je van vroed naar bed gaan suf wordt, dat dagelijks televisie kijken onmisbaar is voor de algemene ontwikkeling en dat patat-met moet (elke dag).

Over roken, alcohol en de meeste drugs zijn we het inmiddels wel eens. Dat die erg slecht zijn is echt aantoonbaar. Voorlichting daarover is daarom onmisbaar, maar al die andere regels? Mijn opa is mooi geen honderd geworden, terwijl hij toch zo'n handig boek had.

Deelnemers Mas- tertoernooi 2008

Algemeen gedeelte

A. Roozendaal (2002)
Vereniging: Novio-post-Nijmegen
Titel: "Postale gevolgen Japanse bezetting
Nederlands Indië 1942-1945"

W. Ahlers (2003)
Vereniging: Po&Po
Titel: "Reconstructie"

V. Coenen (2004)
Vereniging: Duitsland
Titel: "Voor filatelisten verboden"

C.L.J. de Kaper (2007)
Vereniging: VPV Assen
Titel: "Digitale frankering in Nederland"

Thematisch gedeelte

Mevr. P. van Gestel van het Schip (2002)
Vereniging: Novio-post-Nijmegen
Titel: "De geschiedenis van de kartografie"

W. Hogendoorn (2003)
Vereniging: Leidsche Vereniging van
Postzegelverzamelaars
Titel: "Leiden, (het) hart van de randstad"

W. Cools (2006)
Vereniging: PV 't Fakteurke-Klimmen
Titel: "Latijn, ook uw taal!"

D. Jimmink (2007)
Vereniging: NVTf
Titel: "Turnen een poesieve bezigheid?"

van Welderenstraat 16
6511 MK Nijmegen
Postbus 1524
6501 BM Nijmegen
Tel./Fax 024 - 322 46 36

Geopend:
Dagelijks van
10.00-18.00 uur
Maandag gesloten
Donderdag
Koopavond
Zaterdag
Tot 17.00 uur

- POSTZEGELS
- MUNTEN
- BANKBILJETTEN
- OUDE ANSICHTKAARTEN
- BIDPRENTJES
- OUDE GRAVURES

➔ www.muntenenpostzegels.nl
muntenenpostzegels@zonnet.nl

En alle soorten postzegel, munten
en prentbriefkaartbehoeften

Nogmaals Automatisch Betalen!

Iets minder dan de helft van de leden heeft de machtigingskaart ingevuld en betaald nu via de snelste en goedkoopste manier. Ongeveer 30 leden hebben ervoor gekozen om op de eerste clubavond, of via bank / giro, per 1 september te betalen. Vandaar mijn schrijven medio september dat ik graag z.s.m. de contributie zou willen ontvangen.

Dat dit schrijven een aanmaning zou zijn berust op een misverstand en is nooit mijn bedoeling geweest. Hiervoor mijn excuses als u dit zo hebt opgevat.

Inmiddels zijn de tarieven van de giro weer verhoogd voor niet automatische betalingen/ontvangsten. Daarom nogmaals de vraag: betaal s.v.p. automatisch.

Helpt de contributie laaghouden!! De Penningmeester.

Ledennieuws

Opgezegd

66 Mr. J. Jansen
143 Mevr. W.C. Baggen-Smeets
371 A.H. van Raaij
441 R.A.J. de Graaf
481 J. Asselbagg - Roes
748 M. van Hulzen
975 T. Peters
984 Mevr. G. Cillissen
1135 H. Stensen
1151 J. Kleppe
1153 J. Poppe

Onze leden

B.M. Giesen
H. Hageman

zijn onlangs overleden
Wij wensen de familie veel sterkte toe.

VAN DE HOEF-KAMPS
VERZEKERINGSWINKEL

Van Oldenbarneveltstraat 23
6512 AS NIJMEGEN
Tel : 024-3226585
Fax : 024-3223853

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv.
lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms
veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

E-mail: ahoef@atriserv.nl Internet-site: www.deverzekeringswinkel.com

betrokken adviseurs

Veiling

In het nieuwe jaar is er weer een grote veiling op 5 april 2008. Onze veilingmeester heeft weer een aantal geweldige kavels bijeen weten te brengen. Een goede voorbereiding is beslist noodzakelijk en dat gaat niet zonder catalogus. Die kunt u uiteraard aanvragen bij de veilingmeester. Stuur een verzoek in een filatelistisch ge-frankeerde envelop en u krijgt hem thuis-gestuurd. Het adres is:

H. Pierlo, Legioen 79 ,
6661 SC , Elst (Gld.)

De Hurtigruten, een zeepostroute van 2600 km

Bij het bladeren in een aantal reisprogramma's kom je al snel de cruise-programma's van de Hurtigruten tegen. Velen kennen het niet, maar de foto's erbij zijn prachtig en uitnodigend. Kort na deze eerste kennismaking zond de Duitse TV-zender ZDF een reportage uit onder de titel "Postschiff ans Ende der Welt", gewijd aan de legendarische Noorse Hurtigruten scheepvaartverbinding. Een scheepsroute met een lengte van meer dan 2600 kilometer met als vertrekhaven Bergen en eindpunt Kirkenes, vlak tegen de Russische grens.

De documentaire bevatte veel oogstrelende beelden van de Noorse fjordenkusten, maar voor de filatelisch geïnteresseerde kijker was er helaas maar weinig toegevoegde waarde. In ieder geval motiveerde de uitzending ons tot een nader onderzoek naar de Hurtigruten en de vele prachtige Noorse postzegels met betrekking tot haar schepen, bijbehorende scheepsstempels, de overweldigende natuur en schilderachtige stadjes op deze route.

In het begin....

De eerste reizende postbode ter wereld per schip moet wel Andreas Wold geweest zijn. Hij was in functie vanaf 11 juni 1838, maar zijn functie was verre van duidelijk en ook zijn salaris van 25 "specidaler" waarvan de helft niet werd uitbetaald om zijn verblijf op het schip te betalen was absoluut niet toereikend. Het duurde tot 1874 voordat Ditlev Krogh een officiële status kreeg als een van de officieren op een schip, met verplicht uniform en na korte tijd ook een redelijk goed salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden. Toen in 1879 ook op de spoorwegverbindingen van de Sydbanens postekspedisjon reizende collega's werden aangesteld, werden de reizende postbeambten de eersten met een eigen salarisregeling. Deze banen werden daardoor toen erg aantrekkelijk, ondanks de vaak barre tochten.

Uitgifte ter gelegenheid van 300 jaar Postverbinding tussen het noordelijke en het zuidelijke Noorwegen (1663-1963)

Ter gelegenheid van het 100-jarig jubileum van de Hurtigruten scheepvaartlijn. De oprichter Richard Wirth met de Vesterdaalen uit 1893. Op de zegel van 4,50 kronen een modern schip van de Hurtigrutenlijn.

Poststempels

Voor de start van de Hurtigruten waren er al enkele vaste scheepvaartverbindingen tussen steden aan de Noorse kust. Alle schepen op die lokale routes vervoerden naast allerlei noodzakelijke goederen natuurlijk ook post. Al vroeg werden daarvoor scheepsstempels gebruikt. Bekend zijn die van de stoomschepen Constitutionen, de Prinds Carl en de Norskap voor de lijnen uit Denemarken en Duitsland. Later waren

er ook stempels op de schepen die tot in het noorden van Noorwegen voeren zoals de Jupiter, Bergen, Hakon Jarl, Senjen e.a. Er werden ook stempels ingevoerd met de tekst 'Nordland' en 'Nordlands Amb. Post-exp.'. Sommige stempels werden op de schepen zelf gebruikt, andere weer alleen op de vaste wal. Vanaf 1868 onderhield de Bergenske en Nordenfjeldske Rederijen een wekelijkse lijn van Hammerfest naar Hamburg en gebruikten daarvoor de schepen Nordland, Trondhjem en Finmarken. De staat onderhield de lijn van Hammerfest tot Vadsö met de schepen Nordstjernen en Nidelven. Bekend uit die tijd is de stempel 'Hammerfest-Hamburg'. Pas door de inzet van de Noor Richard With ontstond na lang en moeizaam onderhandelen een regelmatige doorgaande verbinding met goedkeuring van de overheid.

De Hurtigruten

Op 18 mei 1893 werd er tussen de jonge scheepvaartmaatschappij Vesteraalens Dampskibsselskap uit Stokmarkness en de Noorse Overheid een contract getekend voor een wekelijkse scheepvaartlijn tussen Trondheim en Hammerfest gedurende de zomermaanden en tussen Trondheim en Tromsø gedurende de winter. Er waren negen havens die aangedaan zouden worden tijdens deze reis. Toen op 2 juli 1893 de eerste tocht van de Vesterdaalen vanuit Trondheim naar Hammerfest startte, waren er naast een groot aantal prominente gasten twee postbeambten aan boord: Alexander Lange en Johan Thurn.

De "Constitutionen" en stempels gebruikt op de schepen.

Hun positie was nu goed geregeld: alle reizende postfilialen vielen nu onder hun respectievelijke postkantoren en bij de grote postkantoren werden eigen Reis-Afdelingen opgezet. Wat de Hurtigruten in Noord-Noorwegen betreft was de Afdeling Reizen van het Trondheimse Postkantoor verantwoordelijk.

Overigens hadden de eerste schepen met post eigen poststempels met de naam van het schip, maar met het toenemen van het (post)verkeer en het overgaan in private hand in de zestiger jaren van de negentiende eeuw droegen de stempels niet langer meer de naam van het schip, maar stond de naam van de route die werd afgelegd op de stempel. Zo kreeg bijvoorbeeld de linie Hammerfest-Hamburg de mystieke afkorting HMFST-HMBRG. Voor geïnteresseerden: over de lijnen Trondheim-Bergen en Trondheim—Kirkenes is veel literatuur verschenen.

Het reizende postkantoor

Een postbeambte bleef nu gedurende een hele tocht aan boord van een schip en nam daarvoor een complete reizende postinrichting mee aan boord. Het eerst was dat het geval in Bergen, maar spoedig vanaf Trondheim.

Op de poststempels stond nu 'Nordlands Posteksp.' met verschillende hoofdletters of ook alleen 'Nordland'.

Deze stempels werden vanaf 1893 tot in de dertiger jaren ingezet. Vanaf 1934 kreeg de lijn de postale aanduiding 'Trondheim-Kirkenes' en er werd een overeenkomstig stempel, in talrijke variaties, gebruikt.

De brievenbus bij de aanlegsteiger

Het runnen van een postkantoor aan boord van een schip stelde hoge eisen aan de mannen die er werkten. Het was echt hard werken met als belangrijkste taak de zorg dat post voor een hele regio uiteindelijk z'n bestemming bereikte. In en na elke haven was er heel wat werk te doen!

Voor de mensen die op het allerlaatste moment nog hun post kwijt wilden was er altijd nog de rode brievenbus bij elke aanlegsteiger en we kunnen ons voorstellen dat je ook nog op het allerlaatste moment post kon afgeven bij het scheeps-postkantoor aan boord. De passagiers konden dit immers ook.

Het scheeps-postkantoor was een druk verzamel- en sorteercentrum voor alle post op weg langs de hele Noorse kustlijn. Statistische gegevens uit de zestiger jaren laten zien dat het hier gaat om enorme aantallen, ook duizenden aangetekende stukken, voor 22 bestemmingen met in totaal 1150 postkantoren.

Een goede indruk van een tjokvol scheeps-postkantoor geeft de foto uit 1914 van het kantoor op de Pinmarken.

Naast hun drukke, verantwoordelijke, taak zagen de postbeambten het enthousiasme van de toeristen uit de hele wereld tijdens de onvoorstelbaar mooie nachten van de middernachtzon, zij hoorden in alle talen de woorden van verbazing en bewondering en zij leerden de Noorse mensen kennen: op weg naar een winkel, een begrafenis of een trouwpartij, gewoon alles dat gewone mensen in beweging brengt en de steden en dorpen met hun specialiteiten, gebeurtenissen en ontmoetingen met collega's. De Noorse Posterijen spreken en schrijven met eerbied over de Saga van de Hurtigruten, volgens hen een Saga van hard werken en een Saga die nooit volledig geschreven kan worden omdat het stoelt op zoveel eigen ervaringen van individuen en levens, gebaseerd op honderden saga's.

Hurtigruten in W02

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was de scheepvaart langs de Noorse kust constant in gevaar. Talloze schepen werden getorpedeerd of gebombardeerd en vergingen. Een geregeld scheeps-postverkeer kon nauwelijks gerealiseerd worden en ook Hurtigruten-schepen werden het slachtoffer van oorlogsgeweld. In Oktober 1941 verging de legendarische Vesteraalen en met haar verdronken 60 opvarenden.

Tussen 1949 en 1952 versterkten een aantal nieuwe schepen de Hurtigruten-lijn: de Erling Jarl, Midnatsol, Vesteralen, Nordlys, Sanct Svithun, Hakon Jarl en Polarlys.

Interieur van het Postkantoor op de Nordstjernen uit 1952 (links) en de Finmarken uit 1914 (rechts)

Uitgifte van 1944 t.g.v. de slachtoffers van de oorlog ter zee: 10+10 Postboot 'Bary', getorpedeerd, 15+10 Postboot 'St. Svithum', aangevallen door vliegtuigen, 20+10 Postboot 'Irma' getorpedeerd.

De Hurtigruten-vloot bleef maar door-
groeien met de Nordstjernen, Finn-
marken, Ragnvald Jarl, Harald Jarl, Lifo-
ten, Kong Olav en Nordnorge. Vanaf
1993 werden de oudere schepen uit de
vaart genomen en de nieuwe schepen zijn
de Kong Harald, Richard With, Nordlys,
Nordkapp, Polarlys, Nordnorge, Finn-
marken en de Trollfjord. In Maart 2003
werd de Midnatsol in de vloot opge-
nomen. De namen herhalen zich, blijven
herinneren aan legendarische voorgangers,
maar de schepen zijn nu uiterst modern en
luxueus en staan borg voor een super-
verzorgde vakantie.

Briefstuk met zegel ter bevordering toerisme en stempel Nordkapp

De 'Nordstjernen' en de 'Harald Jarl' sinds 1960

Exit Hurtigruten?

Zoals gebruikelijk komt aan elke saga een
einde. Vliegtuigen werden ingeschakeld,
nieuwe bruggen verbonden eilanden met
elkaar waar tot voor kort alleen schepen
voor de verbindingen zorgden. Het we-
gennet en spoorwegennet werden uitge-
breid. Nu onderhielden steeds meer
bussen de lokale verbindingen waar tot
voor kort de schepen van de Hurtigruten
in de havens aanlegden, hun post uit- en in-
laadden alsook enorme hoeveelheden ma-
terialen, goederen en auto's. Andere ver-
bindingen werden dus sneller dan de
postschepen.

De bezetting van de scheepspostkantoren
werd ingekrompen tot 1 postbeambte,
zelfs op de noord-gaande scheepsver-
bindingen.

Tot in de tachtiger jaren werd er nog
steeds erg veel post vanuit Bodø ver-
zonden en in Tromsø naar Finnmark ver-
laden. Maar nu waren het vooral pakjes en
'zware post' zolang als het duurde. De post-
kantoren aan boord van de schepen
werden ontmanteld en in de nieuwe sche-
pen werden ze niet meer ingebouwd. Een
Saga kwam ten einde. Vanaf nieuw-
jaarsdag 1984 hield het laatste scheeps-
postkantoor op te funktioneren en met
die sluiting werd vanaf dat moment alle
post vervoerd per trein, auto of met
vliegtuigen.

De Noorse Posterijen schrijft hier over:
"Laten we dus niet sentimenteel worden.
De ontwikkeling houdt geen rekening met
emoties. Dat is hoe het leven gaat en de
post maakt daar deel van uit".

In de haven van Stavanger de 'Kong Haakon' en de 'Dronningen'

Hoewel de Hurtigrutenlijn zich inter-
nationaal kan verheugen op veel interesse
en toeristen die zich in alle jaargetijden
willen vergapen aan al het Noorse na-
tuurschoon, haar rol is wat betreft de post-
verzorging sinds december 1983 uitge-
speeld ook al draagt de Noorse vlag op de
Hurtigrutenvloot een kroon en de letters
POST.

Nu zelfs de Noorse Posterijen ons ver-
zekerde dat de Hurtigrutenschepen geen
deel meer uitmaken van de postver-
zorging/bezorging en dat er geen post-
kantoor meer aan boord is, plaatsen we
wel een kanttekening bij deze uitspraak.

De 'Kommandoren' in de Sognefjord 1991

In de voornoemde ZDF-dokumentaire
zien we dat in een van de fraaie schil-
derachtige stadjes waar de schepen van de
Hurtigruten aanleggen in al even schil-
derachtige havens een zak post van het
schip wordt gedragen naar het lokale win-
keltje. Het is een mooie rode zak met post-
hoorn. Een personeelslid leegt de zak en
de post wordt gesorteerd in een fel rode
vakkenkast met de namen erop van de
inwoners.

NOORDGAAND:

de winter 1.10.94 - 31.1.95 de zomer 1.4. - 30.9.95

	Aankomst	Vertrek	Aankomst	Vertrek
Bergen		22.00		22.00
Flørø		04.45		04.45
Måløy		07.30		07.30
Torvik		10.45		10.45
Ålesund	12.00	15.00	12.00	15.00
Molde		18.00		18.00
Kristiansund		23.00		23.00
Trondheim	06.00	12.00	06.00	12.00
Rørvik		21.15		21.15
Brønnøysund		01.00		01.00
Sandnessjøen		04.15		04.15
Nesna		05.30		05.30
Ørnes		09.30		09.30
Bodo	12.30	15.00	12.30	15.00
Stamsund		19.30		19.30
Svolvær	21.00	22.00	21.00	22.00
Stokmarknes		01.00		01.00
Sortland		03.00		03.00
Risøyhamn		04.30		04.30
Harstad	06.45	08.15	06.45	08.15
Finnsnes		12.30		12.30
Tromsø	15.15	18.30	15.15	18.00
Skjervøy		23.00		22.30
Øksfjord		02.30		02.00
Hammerfest	05.30	08.00	05.30	08.00
Havøysund		11.00		11.00
Honningsvåg		14.45	13.00	17.30
Kjøllefjord		17.15		20.00
Mehamn		20.00		22.15
Berlevåg		23.00		01.00
Båtsfjord		01.30		03.00
Vardø	04.15	05.00	05.45	06.15
Vadsø		08.30 a)		10.00 a)
Kirkenes	08.15 b)		09.30 b)	
	10.15 a)		11.45 a)	

VERKLARING VAN DE TEKENEN: a) dinsdag, donderdag, zondag
b) maandag, woensdag, vrijdag, zaterdag. Wijzigingen voorbehouden.

Ze komen hier immers voor hun noodzakelijke levensmiddelen en krant, dus wordt meteen de post afgegeven en meegenomen. Allemaal heel gewoon zo en soepel verlopend. De post is op een Hurtigrutenschip dus gewoon vrachtgoed geworden en daar is niets mis mee.

De cruise met de Hurtigruten wordt aan-geprezen als "de mooiste zeereis ter wereld die u van top tot teen doet tintelen" en u wordt meegenomen "langs kusten en door landschappen waarbij u van heel nabij de zonderlinge en opwindende schoonheid van de Noorse natuur op haar adembenemendst ervaart".

Wij zullen de laatsten zijn dit tegen te spreken.

Er is echter ook nog een filatelistische meerwaarde. Voor filatelisten die scheepspost en/of polarpost verzamelen is de scheepvaartlijn nog steeds zeer interessant, ook al zijn er geen aparte scheepstempels meer. Maar daarvoor zijn er nu speciale stempels van de rederijen die bijvoorbeeld met de datum erop bevestigen wanneer de poolcirkel of de Noordkaap bereikt wordt. Tevens is er ook in het Hurtigrutemuseet te Stokmarkness een fraaie stempel.

Tot slot danken we F.J. de Bruin, die ons al het relevante materiaal van de Noorse Posterijen ter beschikking stelde en K. I. Paulsen uit Noorwegen die een artikel voor ons uit het Noors vertaalde.

Henny van Rooijen
Jan Mulder

Adressen:

Reception aboard MS Midnatsol
Skipsekspedisjon N9400 Harstad/Norge

Troms Fylkes DS
Box 548, N9001 Tromsø/Norge

Hurtigrutemuseet
Off. apning, Postboks 500, N8451 Stokmarknes/ Norge

Vesterlens Skipsekspedisjon
N 8450 Stokmarknes/Norge
Skipsexpedition
N8000 Bodø/N-8300 Svolvær/N-9400
Harstad/N-9600 Hammerfest
N-9750 Honningsvåg/N-9900 Kirkenes

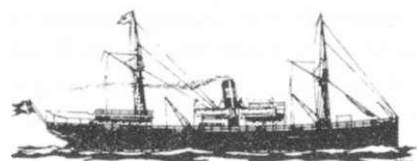
Logo van het Hurtigrutemuseet

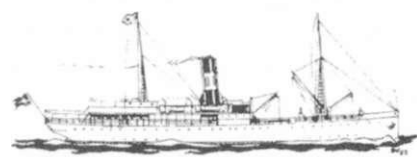
Stempel van het Hurtigrutemuseet

D/S «Sirius» (1894).

D/S «Olaf Kyrre» (1895).

D/S «Erling Jarl» (1895-1937).

Bronnen:

Frimerkeposten, nummer 3, 1993
Uitgave van het Norway Post Stamp Bureau

Stempel info, motivatostempler
Uitgave van het Norwegian post-stamp bureau
alle nummers vanaf nr 1 uit 1991 tot en met geheel 1998

Stempel Nytt, nummer 4 uit 1990
uitgave: Norge Postdirektoratet

"Mit dem Schiff bequem nach Norden reisen" door Max Koesling
in de Deutsche Briefmarken Zeitung,
nummer 11 uit 2003

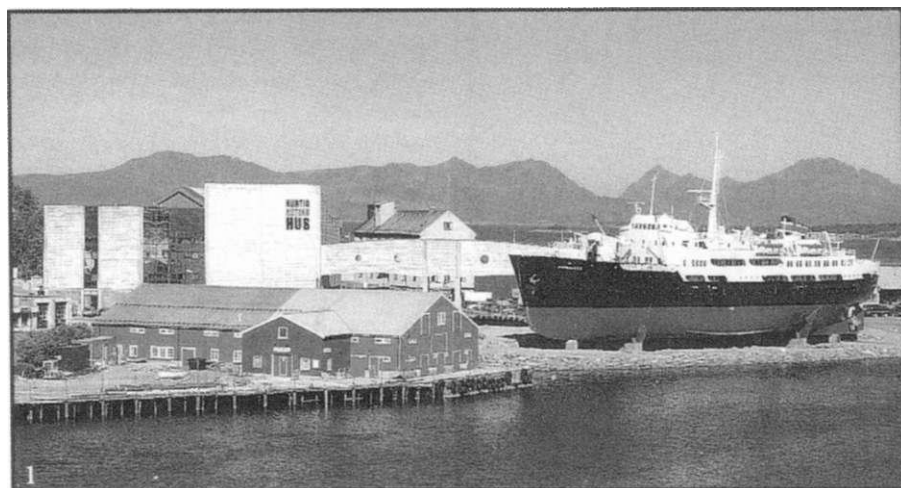
Norske Turist Service
Ofotens og Vesterlens Dampskibsselskap A/S
Troms Fylkes Dampskibsselskap A/S
Generaal Agent voor Nederland te Heemstede
e-mail: info@norsketuristservice.nl en
www.norsketuristservice.nl

Norgereisen.nl "De Noorwegenspecialist op Internet"

Norwegische Schifffahrts-Agentur GMBH Hamburg
Ansprechpartner für Journalisten: communication@poolpublications.com

Hurtigrutemuseet te Stokmarkness

De foto's van het interieur van het Postkantoor op de Nordstjernen uit 1952 en de Finmarken uit 1914 zijn afkomstig uit Frimerkeposten.

STOKMARKNES HURTIGRUTEMUSEET

Machinestempels als verzamelgebied (8)

In deze aflevering neem ik eens een "thema" onder handen, en wel de Nederlandse machinestempels over scouting (padvinderij). Directe aanleiding hiervoor is dat ik pas sinds kort weet dat er daarvan drie zijn. Recentelijk ben ik, zeer verrassend, gewezen op een derde stempel!

Volgens de al vaker genoemde Catalogus Machinestempels 2) bestaan er van het motief "padvinderij" in Nederland twee machinestempels. Het eerste is die met de tekst *Nationaal Padvinderskamp Landgoed Oosterbeek / Wassenaar 2-12 augustus 1932*. Dat nationale kamp was een "proefkamp" ter voorbereiding op de organisatie van de Wereld Jamboree in Bloemendaal (Vogelenzang in 1937-40).

Voor gespecialiseerde verzamelaars: van dit stempel bestaan twee 2 versies: de éne met de vlag rechts, en de andere waarbij de vlag links van het datumrondje staat. Die wisseling van de posities van vlag en stok komt vaker voor. Er werd regelmatig discussie gevoerd over het te volgen beleid: de één zag liever de postzegel afgestempeld met plaatsnaam en datum. Dat is op een losse postzegel in een verzameling fraaier dan een vaak onherkenbaar frag-

Afb. 78: stempel vlag 60 jaar scouting in Nederland, met het padvinderseembleem.

ment uit een vlag. De ander pleitte voor goede leesbaarheid van de datum, en prefereerde het datumrondje dus links en de vlag rechts. Het meest voorkomende padvinderstempel is die met de in 1932 enkele malen voorkomende stand "vlag links". Het bijbehorende datumrondje is het Type IIIB met 24-uurs aanduiding (afb. 77).

Het zou, volgens Van der Wart, bijna 30 jaar duren voordat er een tweede scouting-stempel werd gebruikt, dit keer in de machine in Utrecht in 1970 (afb. 78). De aanleiding was het 60-jarig bestaan van Scouting in Nederland.

Dit jubileum werd op veel plaatsen in Nederland gevierd met spel en met kampen. Ook was er een Padvind(st)erspostzegel-tentoonstelling, onder de naam "Goed Spoor", in het Spoorwegmuseum (afb. 79).

Door René Hillesum werd ik onlangs gewezen op een derde vlagstempel dat betrekking heeft op padvinderij. Door Van der Wart wordt dat stempel in zijn motievenlijst gerubriceerd onder "Sport en Spel". Het woord 'spel' komt inderdaad in de tekst voor (afb. 80). Maar alleen "kenners" wisten — want nu weet U het ook — dat het hier een padvindersactiviteit betreft.

Wat was dat voor lichtfestijn, in 1948 in Utrecht? Op www.oudbruin.org (zoeken op "spel en glorie") is daarover een en ander te vinden (41). Op 14, 15, 16 en 17 juli 1948 boden 2500 padvindsters en verkenners, namens al hun broeders en zusters in Nederland, aan Koningin Wilhelmina een huldeblijk aan. Dit gebeurde ter gelegenheid van het 50-jarig regeringsjubileum van Hare Majesteit. De groep bestond uit Padvindsters en Verkenner, leden van het District Utrecht van het Nederlandsch Padvindsters Gilde, de Verkenner van de Katholieke Jeugdbeweging, de Nederlandse Gidsen Beweging en de Nederlandsche Padvindsters. Ze leverden een bijdrage aan de herdenking van het 1900-jarig bestaan van de stad Utrecht. Onder de titel 'Spel en Glorie' brachten zij de bevolking een lichtfestijn van historie en vrijheid, aldus het programmaboekje, dat in het Logboek van de Heideparkgroep uit die tijd wordt bewaard. De regie van het stuk was in handen van de toen bekende Nederlander Johan G. Bodegraven.

Er is een opstel bewaard gebleven door een van de deelnemers, afkomstig uit Hilversum. Hij of zij schrijft o.a.:

Afb. 77: aangetekende brief met het vlagstempel Nationaal Padvinderskamp Oosterbeek in Wassenaar, gestempeld te is Gravenhage op 26 juli 1932. Vlagstempel links van het datumrondje.

Aft. 79: "officiële enveloppe" van de postzegeltonstelling Goed Spoor in het Spoorwegmuseum in Utrecht, van 7 - 26 april 1970. De enveloppe was al van tevoren gestempeld, namelijk op 6 april 1970.

"We werden verdeeld in fietsers en "treinners" (er liepen extra treinen!). In Utrecht aangekomen, gingen we met de bus, Zagen nog een gedeelte van de optocht. Dan het Stadion, dat opgepropt was (met padvindsters en padvindsters).

Het lichtfestijn viel bij allen buitengewoon in de smaak. Het was dan ook werkelijk iets groots. Door de lichtbundels dan op deze, dan op die plaats te richten, en dat nog wel in verschillende kleuren, werd een verrassend effect bereikt. Na afloop - dringen — naar de trein; — één uur in Hilversum aan."

Het machinestempel "Spel en Glorie" is een welkome aanvulling op de 2 stempels die genoemd worden in de rubriek "Padvinderij" van de Catalogus machinestempels. En een fraaie aanwinst voor een themaverzameling over de padvinderij! Maar je moet het wel weten!

Jos M.A.G. Stroom.

afb. 81: voorzijde van het Programmaboekje van het lichtfestijn van historie en vrijheid door padvindsters en verkenneren in 1948 te Utrecht.

Aft. 80: vlagstempel "Spel en Glorie" uit Utrecht(-Station), dat in juli 1948 werd gebruikt om de aandacht te vestigen op het Lichtfestijn in Utrecht.

noten

2) (in aflevering 1): *Catalogus Machinestempels*, in de reeks *De poststempels van Nederland*, uitgave van de Ned. Vereniging van Poststukken- en Poststempelverzamelaars, 6e druk 1991.

40) In 1937 is er geen machinestempel gebruikt, wel waren er 4 handstempels in gebruik op de tijdelijke postkantoren.

41) Met dank aan Hans en Kees van "Oudbruin", www.oudbruin.org, en aan René Hillesum van veilinghuis Sheraton & Peel.

363
J. Mulder
Hazeleger 218
5431HT Cuyk

TNT Post
Port betaald

Indien onbestelbaar retour: Bongerd 68, 6581 TH, Malden

Bestuur

Voorzitter:

A.F. Buitenhuis, Tolhuis 20-30,
6537 LW Nijmegen, tel. 024-3449032
ton@buitenhuisen.com

Secretaris:

W.J.M. Goossens, Vendelierstraat 15
6562 NA Groesbeek, tel. 024-3974654
w.j.m.goossens@chello.nl

Penningmeester:

A. Thijssen, Bongerd 68,
6581 TH Malden, tel. 024-3581054
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

Commissie Veilingen:

H. Pierlo, Legioen 79
6661 SC Elst(Gld.), tel. 0481-350235

Ledenwerving:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraaten-v. Rijswijk,
Zebrastr. 18, 6531 TX Nijmegen,
tel. 024-3550895

Afdeling Jeugd:

H.M. van Rooijen, Heydenrijkstr. 74
6521 LD Nijmegen, tel. 024-3234447

Commissie Activiteiten:

A.G. van den Berg, Diepvoorde 27-18,
6605 GP Wychen, tel. 024-6411149

Rondzending:

G.L.P. Dezaire, Lankforst 52-14,
6538 KH Nijmegen, tel. 024-3446150.

Pr-afdeling

vacature

1919

2008

Rietdijk

A° 1919

Uw collectie (gedeeltelijk) verkopen?
Ga met Rietdijk als partner op recordjacht. Dé manier om een goede prijs voor uw collectie te krijgen. Tienduizenden tevreden inzenders gingen u voor sinds 1919!

Overtuig u van de voordelen:

- * Ruim 89 jaar **ervaring**;
- * U krijgt een betrouwbare **indicatie** voordat u een beslissing neemt;
- * Een renteloos **voorschot** tot 60% behoort tot de mogelijkheden;
- * Uw collectie wordt **deskundig** verkaveld;
- * Uitstekende **presentatie** in een luxe uitgevoerde catalogus met uitgebreide **full-color fotobijlage**, ook op internet;
- * Extra **publiciteit** bij belangrijke objecten;
- * Voor grote collecties **bezoeken** wij u desgewenst **thuis** of in de bankkluis;
- * **Gratis verzekering**.

U kunt nu inzenden!

Onze veilingen vormen een "jachtterrein" voor (inter)nationale kopers. Profiteer hiervan en geef uw collectie of voorraad de perfecte etalage.

Bel voor **meer informatie** of het maken van een afspraak: **070-3647957**

Rietdijk Veilingen

Adres	Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis) 2514 GC 's-Gravenhage
Telefoon	070-3647957 (postzegelveiling) 070-3647831 (muntenveiling)
Fax	070-3632893
Internet	www.rietdijk-veilingen.nl
E-mail	info@rietdijk-veilingen.nl
Giro	420875 / Bank 47.35.68.705

89 jaar in dienst van de filatelie